

Extrakurrikuláris lehetőségek a zenei nevelésben

Váradi Judit

Kulcsszavak: zenei nevelés, koncertpedagógia, ifjúsági hangverseny, zenehallgatás

Absztrakt

A zenehallgatás a zenével egyidős, a zenehallgatóvá nevelés problematikája, a befogadói attitűd kialakítása mégis a mai napig kutatók vizsgálatainak középpontjában áll. Több mint másfél évtizede szervezek és vezetek kollégáimmal együtt ifjúsági korosztálynak szóló műsorokat, amelyek kiemelt feladata a klasszikus zene élményszerű bemutatása. A koncertpedagógia modern eszközeit alkalmazva célunk az adekvát befogadói attitűd kialakítása. Ezeknek a hangversenyeknek a látogatása a tanulóknál hatékonyan egészíti ki a formális oktatást. A zenei nevelés sikerességét kiemelten fontossá teszi a tény, hogy az inkorporált kulturális tőke csak az elsajátításra, képzésre ráfordított idővel érhető el, nem adható tovább, nem örökölhető. Tudományos érdeklődésünk a zenével való találkozás feltárása fókuszál, vizsgáljuk az élőzenei koncertek lehetőségeit és látogatottságát négy közép-európai országban: Szlovákiában, Romániában, Szerbiában és Magyarországon. A kérdőíves felmérés célcsoportja a 8-12 éves általános iskolás diákok. A zenei érdeklődés intenzitását a zenével kapcsolatos aktivitás oldaláról közelítjük meg. A tanulói kérdőív mellett külön kérdőív készült a tanulói célcsoportokat ének-zenére oktató tanároknak. A kurrikuláris oktatás módszereit elemezve vizsgáljuk az ének-zene órák módszertanán keresztül a zenehallgatás és a hangversenylátogatás összefüggéseit. A zenei élmény megteremtésének hatásos eszköze az extrakurrikuláris élőzenei bemutató. Az általános iskolai tanulók klasszikus zenéhez fűződő attitűdjének vizsgálata során bizonyították, hogy akinek több lehetősége nyílik zenét tanulni, közelebb jut a klasszikus zene megértéséhez. A kutatás kiértékelése során megállapítottuk, hogy az országokénti eltérő oktatási rendszerekben a zeneoktatás pedagógiai és módszertani gyakorlata hasonló. A tanulók többsége pozitív attitűdöt mutat az énekléssel és a zenehallgatással kapcsolatban. A zenei képzés kulturális tőke jelensége társadalmi tőkeként is hasznosul, így válik a zenei ízlés formálása társadalmi feladattá.

Szakirodalom

- Bácskai, E., Manchin, R., Sági, M. és Vitányi, I. (1972): *Ének-zenei iskolába jártak*. Zeneműkiadó, Budapest.
- Barkóczi, I. és Pléh, Cs. (1978): *Kodály zenei nevelési módszerének pszichológiai hatásvizsgálata*. Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet, Kecskemét.
- Baudrillard, J. (1998): *The Consumer Society: Myths and Structures*. Sage Publications, London.
- Bourdieu, P. (1978): *The Reproduction of Social Inequality*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Campbell, P.S. (2005): *Deep Listening to the Musical World*. Music Educators Journal, **92**. 1. sz. 30-37.
- Csillagné Gál Judit. (2008): *Zeneművekben történő tájékozódás pszichológiai vizsgálata*. Flaccus Kiadó, Budapest.
- Dohány Gabriella (2012): Assessment of music literacy among secondary students. SZTE JGYPK Művészeti Intézet Ének-zene Tanszék, Szeged. In: Dombi Józsefné és Maczelka Noémi (szerk.): *Liszt-Mahler tanulmánykötet*. 21-129.
- Guth, P. (2006): *The Importance of Music Education*. 2016. 12. 20-i megtekintés, <http://education.more4kids.info/23/the-importance-of-music-education/>
- Hausmann Kóródy Alice (2013): A középiskolások zenei ízlése. *PedActa*, **3**. 2. sz. 1-12.

- Harris, C. E. (1996): Technology, Rationalities, and Experience in School Music Policy. *Arts Education Policy Review*, **97**. 6. sz. 23-32.
- Hodges, D. A. (2000): Implications of Music and Brain Research. *Music Educators Journal*, **87**. 2. sz. 17–22. 2016. 10. 14-i megtekintés, <http://www.jstor.org/stable/3399643>
- Janurik Márta (2008): A zenei képességek szerepe az olvasás elsajátításában. *Magyar Pedagógia*, **108**. 4. sz. 295-320.
- Janurik Márta és Pethő Villő (2009): Waldorf iskolába járó és általános tantervű tanulók klasszikus zenéhez fűződő attitűdjének összehasonlító elemzése. 1, 24-41. 2016.10.21-i megtekintés, Iskolakultúra Online [on-line] http://www.iskolakultura.hu/iol/iol_2009_24-41.pdf
- Knappek, R. (2002): The effects of the intensive music education for the general and individual development of children. In: Székelyi, M. (szerk.): *Hang és lélek*. Magyar Zenei Tanács, Budapest. 95-108.
- Kodály Zoltán (1982): *Visszatekintés*. Zeneműkiadó, Budapest.
- Kokas Klára (1972): *Képességfejlesztés zenei neveléssel*. Zeneműkiadó, Budapest.
- Laczó Zoltán (2002): Zenepedagógia és társadalom. In: Székelyi, M. (szerk.): *Hang és Lélek*. Magyar Zenei Tanács, Budapest.
- Mende, A. és Neuwöhner, U. (2006): Wer hört heute klassische Musik? – Musiksozialisation, E-Musik-Nutzung und E-Musik-Kompetenz. In: *Das Orchester Magazin*. Schott, Mainz. **54**. 12. sz. 10-14.
- Mihalovics, Cs., Kismartony, K. és Kolosai, N. (2016): „Segítség, komolyzene!” . Együttgondolkodás az iskolai zenehallgatásról. In: Falus, A. (szerk.): *Zene és egészség*. Kossuth Kiadó, Budapest.
- Roulston, K. (2006): Qualitative Investigation of Young Children's Music Preferences. *International Journal of Education & the Arts*, **7**. 9. sz. 12.
- Schmidt, P. (2012): What We Hear Is Meaning Too. *Philosophy of Music Education Review*, **20**. 1. sz. 3-24.
- Stachó László (2008): Ének, öröm és haszon a Kodály- módszerben. *Parlando*, **50**. 2. sz. 21-28.
- Váradí Judit (2010): How to educate an audience to acquire a taste for classical music. Disszertáció, Jyväskylä. 2016.10.10-i megtekintés, <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/24968/9789513938987.pdf?sequence=1>
- Váradí, J. (2015): Közönségnevelés, élmény-koncert-élmény beépítése a köznevelésbe. In: Maticsák, S. (szerk.): *Tanulmányok a levelező és részismereti tanárképzés tantárgypedagógiai tartalmi megújításáért: ének-zene, zenepedagógia, rajz- és vizuális kultúra*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.
- Wheeler, B. L. (1985): Relationship of Personal Characteristics to Mood and Enjoyment after Hearing Live and Recorded Music and to Musical Taste. *Psychology of Music*, **13**. 2. sz. 81-92.